

1798 žádost evangelíků v Liberci o stavbu vlastní modlitebny (zamítnuta krajským úřadem)

1818 (1820) první setkávání evangelíků na církevních obřadech v Jablonci nad Nisou
1833–1838 stavba evangelické modlitebny v Jablonci nad Nisou; dary z G.-A.-Verein, Spolku pro podporu evangelických církví v Německu a zahraničí, založil lipský farář Gottlob Grossmann (1793–1857).

1839 liberečtí evangelíci přičlenění k jabloneckému pastorátu

1848 ústava Pillersdorfova zajistila „plnou svobodu víry“

1849 výnos ministra vnitra hr. Fr. Stadionu zrušující označení „akatolíci“, od 18 let možnost přestoupit z katolické církve jinam, uznáno vedení matrik ad. u protestantů

druhá půle 19. století: Liberec, Jablonec, Frýdlant, Rumburk v tzv. Jizerském seniorátu

1850 první protestantská bohoslužba v Liberci po 200 letech (v tanečním sále)

1854 zrušeny tyto bohoslužby kvůli chybějícím prostorám

1858 první jednání o stavbě vlastního kostela

1859 dobudována saská železnice Žitava (Zittau) – Liberec (Reichenberg), noví protestanti

1861 Protestantský patent (zákon o zrovnoprávnění církve katolické a ostatních)

1861 provizorní církevní ústava (Kirchenverfassung)

1861 samostatná evangelická obec v Liberci

1861 otevření evangelické školy (trvala do 1892)

1862 evangelická obec v Liberci má už 700 duší

1862 evangelický sbor v Liberci prosí Gustav-Adolf-Verein o pomoc při stavbě kostela, finančně přispěl i liberecký magistrát, katolíci: továrník Johann Liebieg, hrabě Eduard Clam-Gallas a choť Clotilde

1863 prodal hrabě Eduard Clam-Gallas evangelické obci svůj pozemek pro stavbu kostela

19. 10. 1864 základní kámen nového evangelického kostela, 1865 hrubá stavba hotova

1866 prusko-rakouská válka, zdržení stavby, ochuzení obce a obyvatel

20. 10. 1868 slavnostní otevření kostela (náklady 90 tisíc zlatých)

1868, 1874, 1883 další náboženské zákony (ne příliš ve prospěch evangelíků)

1881 připomínka 100. výročí vydání Tolerančního patentu Josefa II.

1883 slavnost ke 400. výročí narození Martina Luthera

1886 oslavy 25. výročí vydání

Tolerančního zákona Františka Josefa I.

1886 sbor v Liberci tvořilo 2 140 lidí, 1935 ve sboru již 3 589 osob

1899 velké opravy evangelického chrámu poprvé po třicetiletém provozu

K liberecké evangelické obci patřily sbory ve Frýdlantu v Čechách (kostel postaven 1904), Jablonném v Podještědí, Cvikově, Novém Boru, Chrastavě, Rochlicích, Hrádku nad Nisou (kostel postaven 1901)

milan.svoboda@tul.cz

katedra historie, Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická, Technická univerzita v Liberci

EU-Projekt "Sakralräume als Europäische Erinnerungsorte"
EU-project "Sacral spaces as European locations of remembrance"
Projekt UE "Przestrzenie sakralne jako Europejskie miejsca pamięci"
ES projektas "Sakralinės erdvės kaip europietiškuo atminties būtovės"

EU project "Sacral spaces as European locations of remembrance"
Projekt EU "Sakralní prostory jako místa evropské paměti"
Projekt UE "Spazi sacrale ca locuri memoriale Europene"
Progetto UE "Spazi sacri come luoghi europei di memoria"

prosinec 1918 osamostatnění české části evangelíků a ustavení Českobratrské církve evangelické (spojení augsburského a kalvínského vyznání, důraz na odkaz husitství jako odklon od německých kořenů protestantismu)

říjen 1919 ustavení Německé evangelické církve v Čechách, na Moravě a ve Slezsku
Čechy po 1918: 147 800 členů (3,7% všech obyvatel), Morava a Slezsko 83 400

Osobnosti německé evangelické obce v Liberci (1915–1938):

Karl KOLACZEK, sochař, Sofia LIEBIG, manželka velkopodnikatele (manžel Johann Wolfgang Liebig, katolík), Karl LICHTENECKER, univ. docent, Walter LIERAU, německý konzul v Liberci, později SS-Obersturmbahnführer, Hans LORENZ, spisovatel, Gertrud PORSCHE, manželka továrníka (manžel Alfred Porsche, katolík), Franz RUNGE, profesor na Obchodní akademii v Liberci, Friedrich SOMMER, ředitel libereckého městského divadla, Willi WOLF, sochař, Franz BALON, akademický malíř, Konrad HENLEIN, učitel tělocviku a později říšský komisař, rodák z Vratislavic nad Nisou...

Zpráva kazatelské stanice církve čsl. evangelíků bratrských pro Liberec a okolí:

„... na Liberecku, kdež živel nevěrecký je tak silně zastoupen, na naši práci hledí se namnoze úkosem jako na nečasovou a zbytečnou...“
(leden 1926)

Zpráva kazatelské stanice církve evangelické v Liberci: „Mají-li nastati lepší časy v našem národě, musí se jíti ke kořenu zla. Či jak si vysvětlíme ten mravní pokles v lidu, proč je tolik korupce, tolik nenávisť, nevráživosti, tolik požitkářství?“
(20. 3. 1927)

- 1945/1946 budování čistě národnostně ucelené české evangelické obce v Liberci
- 29. květen 1976 odstřelen evangelický chrám na náměstí Českých bratří (108 let po dostavbě)

milan.svoboda@tul.cz

katedra historie, Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická, Technická univerzita v Liberci

EU-Projekt "Sakralräume als Europäische Erinnerungsorte"
EU-project "Sacral spaces as European locations of remembrance"
Projekt UE "Przestrzenie sakralne jako Europejskie miejsca pamięci"
ES projektas "Sakralinės erdvės kaip europietiško atminties būtovės"

EU project "Sacral spaces as European locations of remembrance"
Projekt EU "Sakralní prostory jako místa evropské paměti"
Project UE "Spazi sacrale ca locuri memoriale Europene"
Progetto UE "Spazi sacri come luoghi europei di memoria"

